

imajo nekatere, po katerih se bo menda kmali kaj več zvedilo, ker je neki hlapec že marsikaj povedal, čeravno je v drugem zaslišanju nek spet zlo tajil. Kerčmarica na dolenski cesti pod Rakovnikom, kjer je zadnji večer s tistim človekom pil, na katerega sum umora leti, pripoveduje, da je umorjeni bil velik in močen, pa že postaren človek, — da je prišel iz Karlovca in da je znal slovanski, nemški in laški jezik. Kdo prav je bil, se še ne vé. — Tretja pa nekako drugačna prigodba iz življenja roparske in tatinske derhali se je primerila pretekli teden tudi blizu Ljubljane. Nekdo je vkradil kravo v okolici sv. Katarine in jo za majhen dolar prodal v fari Poljski; kupec pa je naznanil to svoji kantonski gosposki v Ljubljani, ki ga je kmali vjela; dva služabnika sta ga z zvezanimi rokama v Ljubljano gnala. Med potjo pri Udmatu, ker so po stezi blizu vode šli, se zakadil tat v kožuho, kakor je bil, v Ljubljano ter misli preplavati na ono stran; al velika in dereča voda ga zgrabi in nese proti Selu, dokler se ne potopi; služabnika letita za njim in kličeta ljudi na pomoč; al zginil je, da ni bilo ne sledu ne tiru po njem. — V četrtek (menda zjutraj ob 7. uri) bojo obesili tukaj tista dva Laha, ki sta letos mesca januarja v tukajšni posilni delavnišnici s krivcom zaklala svojega tovarša, tudi Laha; eden Janez E., mesar iz Verone, je 41 let star, drugi delavec iz Mantove, pa še le 28 let. Leta 1860 so vtaknili oba zavolj nemarnega življenja z mnogimi drugimi laškimi lenuhi v tukajšno posilno delavnišnico. V četrtek bo krivava sodba storila konec hudobnima morivcoma.

Iz Ljubljane. — Tretji zbor pravoznanskega društva bo v petek 13. dne t. m. zvečer ob 5. uri v svojem stanovališču v Salendrovih ulicah št. 195 v 2. nadstropji. Znanstveni govori bojo obsegali razkosovanje zemljiš iz ozira empirijskega (gospod viteza Fritsch-a) in iz ozira narodno-gospodarskega (gosp. dr. H. Costa) in o izjemi rabljenih stvari od gosp. dr. Uraniča.

— Čitavnici naši sta darovala: gosp. Janez Kalister 100 gold., gosp. Martin Hočevnar iz Kerškega 20 gold. Verilima domoljuboma se bo društvo spodobno zahvalilo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. (Iz državnega zbora). Predlog doktorja Herbsta: naj se pri okrajnih (kantonskih) gosposkah ločijo sodnije od političnih uradnij tako, da je vsaka teh kancelij samostojna za se, — je po večdnevni pomenkih v zbornici poslancov 6. dan t. m. bil zaveržen. Večina, ki je glasovala za Brolihov nasvêt, naj se državni zbor sedaj, ko ni mogoče one ločitve popolnoma dognati, ne spuša v ta sklep ali, kakor se po parlamentarni besedi pravi, „prestopi na dnevni red“, je bila sicer majhna (le 89 zoper 78), vendar je zmagala. Desna stranka se je pri tem glasovanju ločila na dvoje; Čehi so glasovali za prehod na dnevni red, ker jim je bil celó po volji Havelkov skor enoglasno sprejeti pristavek: „naj se od vlade zahteva, da berž ko berž osnuje postavbo za popolno ločitev sodnij od političnih gosposk“; Poljaki pa so se potegovali za to, naj se berž stori kar se more, če tudi ne popolnoma, za ločitev sodnij od političnega opravstva. Dr. Toman dokazavši, kako se mora včasih po 2, 3 in še več let čakati na to in uno, je z Poljaci vred glasoval za Herbstov predlog, da bolje je saj nekaj kakor nič, in pri tem omenil, da desti bolje in hitreje so se opravljale sodniške zadeve pri nas na Kranjskem pred letom 1848, ko smo naše stare komisariate imeli. Pa tudi leva stranka je bila razcepljena na dvoje; „unionci“ so večidel glasovali za Herbstov predlog, „veliki Avstrijanci“ pa po Brolihovem predlogu, katerega sta zagovarjala tudi ministra Schmerling in Lasser, zoper njega. Najbolj pa je govor državnega ministra odločil zmago za odlog te zadeve, ker je za gotovo obljubil, da

bode vlada že v prihodnjem shodu državnega zbora novo postavbo o tem predložila. — V pondeljek se je začelo posvetovanje o prevažni postavi za tisk (časnikov in knjig). — Nekteri časniki pripovedujejo, da bode vlada prihodnji teden zboru predložila državni stroškovnik in dohodkovnik (budget) za leto 1862, ker se more na 140 poslancov zanašati, ki bojo za njeni predlog glasovali; — ob enem bo vlada nek tudi predložila začasno postavbo za odgovornost ministrov. — 18. dan t. m. se bo čez božične praznike do sv. treh kraljev zbor spet razšel. — Zbornica gospôska je v pondeljek tri od zbornice poslancov ji izročene postavbe: namreč postavbo za pisemsko skrivnost, za hišno pravico in osebno svobodo — pretresovati začela; dotični odbori so nek le nekaj malega pre-naredili.

— Ministerstvo dnarstva oklicuje, da se ne bo več novih papirnatih desetice izdalo, ker je število za izdavanje namenjenih (menda za 12 milij. gold.) že polno; le raztergane stare se bojo zamenjale za nove.

— Šuselka bo ob novem letu začel izdajati političen tedenski časopis; tudi se sliši od novega vladnega lista češkega, poljskega, serbskega in magjarskega, ki se bo po novem letu tu izdajal.

Hervasko. Telegram iz Zagreba v „Pest. Hirnök“ naznanja, da je ban generalmajoru Čivić-u ukazal, nemudoma se podati v tabor Osmana paša v Bihać; zakaj? se ne vé.

Ogersko 5. dec. — Grof Forgach, korar v Ostrogonu, je za namestnega nadžupana izvoljen in kardinal-primas Scitovsky vsled prošnje svoje nadžupanstva odvezan. — Vredba županij po začasni postavi bode kmali gotova; že so za 40 županij izvoljeni predstojniki, 18 nadžupanov-naměstnikov, 22 pa kralj. komisarjev.

Česko. Govori se, da grof Edmund Hartig, sedaj poslanec v državnem zboru, pride za c. k. deželnega glavarja le-sem. — Napovedan je nov česk časnik pod imenom „Hlas“, program njegov je po vsem enak programu „Nar. Listov“; le do žlahne gospôde ne kaže dosti zaupanja. Tudi temu časniku stoji na čelu: „Avstrija“ z ravnopravnostjo v vsem, močna in nezavisna le v federacijni, ne pa v centralistični osnovi. — Iz Dunaja slišimo važno novico, da so nemški poslanci iz Češkega se v dogovor spustili z slovanskimi, da bi se poravnale navskriž-misli med njimi.

Iz Benetk 1. dec. Danes so začeli c. k. urednikom vse plačila spet v srebru izplačevati.

Laško. Iz Turina 6. dec. Nenadoma je prišel Garibaldi pred včerajnim le-sem. Razprave v državnem zboru so žive. Ratazzi podpira ministerstvo in terdi, da bo Rim kmalo glavno mesto Italije. Buoncampagni pa pravi, da Rima Italija ne bo pred Benetkami dobila; za Benetke potrebujemo 300.000 vojakov; sedaj jih imamo še le 145.000. Garibaldita še ni bilo v zboru; vse vgibuje, zakaj je prišel v Turin.

Rusovsko. Govorica gré po Parizu, da se rusovska armada pomika proti Prutu. — Sliši se, da car hoče Poljakom dovoliti autonomijo (samostojnost) na podlagi pogodb od leta 1815.

Gerško. Iz Aten 30. nov. Hudodelnik Dosios, ki je na kraljico strelil, je enoglasno kriv spoznan in k smerti obsojen.

Turško. Iz Carigrada 30. nov. Sultan je preklical starodavno postavbo, po kateri so se mogli otroci možkega spola iz sultanove rodbine moriti. — Ker so ustajniki hercegovinski v Sutorini na dveh mestih proti meji avstrijski kanone nastavili in poveljnik njih Luka Vukalović ni ubogal ukaza avstrijske vlade, naj do 30. nov. odpravi baterije, ki so poti med okolico Dubrovniško in okrožjem Kotarskim nevarne, je 3. dan t. m. avstrijska armada z dvema baterijama marširala v Sutorino in pod poveljstvom generalmajora Rodića na avstrijski meji in vojaški poti

pri Svinjah in Lukiću nastavljenе baterije poderle in 2 kanoni vzela brez vsega boja, ker se Vukalović ni nič zoperstavljal. — Čeravno ni dvombe, da, kar je avstrijska vlada storila, je storila čisto na podlagi državnega prava, in francoska in rusovska vlada sedaj niste protestirale zoper to početje, se je vendar bati, da bi ga pozneje ne imenovali „intervenicijo“ in kakega sovražnega izgovora iz te ne izvile; časi so nevarni.

— Iz Beiruta 17. nov. Ker se Maroniti v okolici Kesrouanski ustavljajo davek plačati, je bil njih glavar Jožef Karam le-sem poklican in ne sme mesta zapustiti, dokler se ne uredi ta zadeva.

Listnica vredništva. Gosp. dopisnikom iz Luz., Vip., Frau: Poslanih listov danes nikakor nismo mogli vzeti; drugo pot gotovo.

Žitna cena

v Ljubljani 9. decembra 1861.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 6 fl. 55. — banaške 5 fl. 73. — turšice 4 fl. 50. — soršice 5 fl. 6. — rež 3 fl. 80. — ječmena 3 fl. 55. — prosa 4 fl. 3. — ajde 3 fl. 63. — oves 4 fl. 50.

Kursi na Dunaji

10. decembra 1861.

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.	Druge obligacije z lotrijami.
5% obligacije od leta 1859	Kreditni lozi po g. 100. . g. 121.70
v novem dnar. po 100 g. g. 62.80	4 1/2% Terzaški lozi po 100 „ 122.70
5% nar. posojilo odl. 1854 „ 81.50	5% Donavsko-parabrod-
5% metalike „ 66.50	ski po g. 100 „ 95.25
4 1/2% „ „ 58.75	Knez Esterhazy. po g. 40 „ 100.50
4% „ „ 53.—	Knez Salmovi po g. 40 „ 38.50
3% „ „ 39.—	Knez Palfyovi po g. 40 „ 37.—
2 1/2% „ „ 35.—	Knez Claryovi po g. 40 „ 34.—
1% „ „ 13.75	Knez St. Genoisovi po g. 40 „ 37.50
Obligacije zemlišn. odkupa.	Knez Windischgrätz. po g. 20 „ 20.75
(po 100 gold.)	Grof Waldsteinovi po g. 20 „ 22.—
5% dolno - avstrijske g. 89.—	Grof Keglevičevi po g. 10 „ 15.—
5% ogerske „ 68.—	Budimski . . po g. 40 „ 35.—
5% horvaške in slavonske „ 66.75	Denarji.
5% krajske, štajarske,	Cesarske krone . . . g. 19.45
koroške, istrijanske „ 87.—	Cesarski cekini . . . „ 6.68
Deržavni zajemi z lotrijami.	Napoleondori 20 (frankov) „ 11.34
Zajem od leta 1860 . . . „ 82.50	Souvraindori „ 19.55
„ „ „ 1860 petink. „ 89.50	Ruski imperiali . . . „ 11.55
„ „ „ 1839 . . . „ 121.25	Pruski Fridrikdori . . „ 11.90
„ „ „ 1839 petink. „ 117.50	Angleški souvraindori . „ 14.25
5% narodni od leta 1854 „ 89.25	Louisedori (nemški) „ —.—
Dohodkine oblig. iz Komo „ 17.80	Srebro (ažijo) . . . „ 40.50

Vabílo na naročbo „Novic“

za prihodnje leto 1862.

Nadjaje se še zmiraj, da bo kodar koli spočel se političen list slovensk, ki bode izhajal večkrat na teden, bomo „Novice“ izdajali tudi vprihodnje enkrat v tednu, in ostale bojo v vsem kakor so bile dosihmal. Dragim svojim prijatom, ki želijo večkratno izhajanje našega lista in prestvarjenje njegovo v velik političen list, damo le to pomisliti, da naš poglavni cilj in konec, ko smo se leta 1843 lotili vredništva „Novic“, je bil le z milim narodom našim stopiti v duševno zvezo, njemu biti pomoč in podpora na poti čedalje višje omike in olike na vsako stran. Čeravno nas sladka zavest navdaja, da smo s pomočjo rodoljubov naših že mnogo opravili v tem poslu svojem, nam ostaja vendar še dela obilo. „Mnoge ledine je še, mnogo je križama rok.“ In ravno sedaj, ko prestopamo v ustavno življenje, potrebuje narod naš zvestega vodnika. Podražite mu sedaj pripomočke, iz katerih zajema izbistrenje in narodno zavednost, pa mu prevezete žilo življenja. Narod si ne more ne dragih časnikov ne dragih knjig kupovati, in če bi, kakor se je prerajalo, dvakrat v tednu izhajajoče „Novice“ veljale 7 gold. 20 kr., bi zgubile bravcov veliko, in narodna reč bi pešala namesto da se krepča. Velik časnik slovensk prepuščamo drugim; „Novice“ ostanejo kar so bile: list za narod slovenski.

Kakor v materialnem obziru bojo tudi ostale „Novice“ zveste svojemu svetemu vodilu v vseh zadevah. Nobenemu drugemu narodu sovražne, bojo terjale kakor dosihmal le, kar tudi slovenskemu narodu po pravici gre; od tega vodila pa ne odstopile za dlako, „če tudi pisano gleda protivnik.“ Bog je z nami in Cesarjeva beseda. Ker slovenski narod vse nosi bremena državne, mu grejo tudi vse pravice kakor drugim. Obrekovanja, natolcevanja, preganjanja smo že dosti vajeni; al dobro vemo, da

„Trikrat je svet krivičen, je slep, — se zdrami četerto,

Trojni poverne potem dolge z obresti nakrat.“

Obsežka „Novic“ ne bomo ponavljali, ker je dosti znan, kakor tudi program naš o političnih zadevah. Cena jim je za celo leto po pošti 4 gold. 20 kr., za pol leta 2 gold. 20 kr., za četert leta 1 gold. 15 kr., — v tiskarnici prejemanе za celo leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., — za pošiljanje na dom se plača za celo leto 36 kr., za pol leta 18 kr.; ako je treba napis skozi leto prenařati 15 kr. nov. dn.

Naročnina naj se pošilja v frankiranih pismih sami tiskarnici, ker vredništvo se ne pečá ne z naročili ne z pošiljanjem „Novic“. Pridjano je v ta namen navadno naročilno pismo.

S preserčno zahvalo za blago podporo, ki so nam jo domoljubni dopisovavci po vsem Slovenskem naklanjali preteklo leto, združujemo živo prošnjo, naj in ž njim tudi še drugi bodo vprihodnje pospeševavci omike slovenskega naroda in zavesti slavyanske.